

НОВАТА ДРЕХА

Райна

ИВАНЧОВИЯТЪТ баша беше простъ работник, но той тъй много пиеше и ходеше въ кръчничко, че забобот от туберкулоза. Заедно го въ болница.

Отъ тогава Иванчовата майка, Райна, почна да взема въ къщи дреки за пране. Та по цял ден стоеше прегърбена надъ коритото. Понякога тя отиваше на работа въ богатия къщи и тогава Иванчо оставаше цял ден на училища. Иванчо му беше бая майка му, гладуваше често. Но той скоро свинка да се сита по училищ и даже се опитваше да взема незабавно отъ училищитъ продавачи ту юбка, ту парче халат, ту гетерки.

— Не играйте съ Иванчо, — казваха съседитъ на децата си. — Вие, колко е мръсн, окаян. Нищо хубаво отъ него няма да научите.

Но въпреки това, първото удоволствие на децата отъ цялата улица беше да отидатъ, подъ предводителството на Иванча, на близката рибничка и тамъ да играятъ на „матроси“, на „рибаре“, да пушатъ именни ладийки и да цапватъ съ крака въ топлата мътна вода. Иванчо измисляше забавни игри.

На следната година записана Иванчо въ училището. Само петъ дена ходи на училище и умира. Не му беше добре въ шумитъ класове, сръбъ чужди весели деца, които сръбватъ отъ малка дрипо и се сръбуваха отъ него. Колко късно беше на Иванчовина баша, какъ не го придуваше майка му. Иванчо не слушаше. Най-после, родителитъ му магнаха ржик отъ него. Иванчо прозляхъ да сита отъ училищ — спомнись, блещетъ съ туйи сина очи, истякога гладен и мръснень.

Дойде есента.

— Иванчо, ще дойдеш ли сега на училище? — питаха го децата. Но той упорито мълчеше. Въ първия ден на учебната година училищитъ се изпълниха съ весели, чисти, спретнати деца. Тя бурляха къмъ копчето розово задане, обкржжано съ широкъ джор.

— Гледайте! Гледайте! Ие и Иванчо иде на училище, — зашепнаха помежду си децата, когато го видяха да го води за ржик неговата майка. Блещкътъ Иванчо! Дрежикъ му бяха съмиселъ скъсани. На главата му стоеше стара помянала шапка.

Учението започна. Всъко утро, следъ като изпращаше Иванча на училище, Райна се зае за работа, но имъ душата ѝ беше нѣщо тежко.

Въ училището ли е Иванчо? Или пакъ не ходи? Какво тогава да се прави съ него? Ще изрестне неграмотенъ, неукъ, какъ тогава ще си издържа хляба? И Райна, като въздъхна, отвори си крайчеца на шалчето си потеклата слъзъ.

Въ двора се показа кидравата главина на Ляло — дъщерята на хазнѣт.

— Ляло Райно! — каза тя. — Иди скоро въ училището. Учителката зарежда да те повикатъ.

— Господи! — ахна Райна. — А де е Иванчо? Нина не е въ училището?

— Не, Ляло. . . Той и вчера не дохиде.

Азъ ехъ сепичка го видяхъ на рибничката. . . Райна, следъ като си оправаше коситъ и наметна на плещитъ си старъ плетень шалъ, забърза да търси Иванчо.

А Иванчо въ това време сѣднѣше на мостчето, слушаша краката си надолу и гледаше въ течещата вода. Водата го много привличаше, но сѣмъ не знееше защо. Той не обичаше земята — тя беше простъ, известна. А ето — водата е чудна. Какви рибки въ нея плъватъ, що става на дното, какъ по нея плъватъ паравоци, какви зми лежатъ задъ даденитъ морета, — ето що искаше да узнае

Иванчо. Ако би могло да се легне на водата и да се плава, плава, дайце, далече. . .

Иванчо не можѣ да се спомни, когато жестоката ржка на майка му го хвана и го повлече къмъ училището.

Ето ги предъ учителката.

Иванчи не обичаше сръбата и се боеше отъ тѣхъ. Но учителката избѣше като вонича, а особено. Тя имаше такова добри очи, че Иванчо не можеше да гледа въ тѣхъ. Струваше му се, че учителката воничо вонича, воничо, що е въ душата му.

Е, кажи, Иванчо, защо ти не идвашъ на училище? Защо не знеешъ да се учишъ като другитъ деца? Никъ не искаше да узнае много, много интереси нѣща, които сѣмъ напснѣ въ юнкитъ! — И учителката сложи на Иванчовото рѣмо меката си ласкава ржка.

Иванчо мълчеше, гледаше надолу — и изведнѣжъ неудържимо заплаха. Учителката внимателно огледа бедната фигура на момчето и, като се обърна, започна да говори нѣщо съ Райна. Най-после каза:

— Ето що, Иванчо, азъ утре порано въ училището и ще подумвамъ тѣшо хубаво. Но гледай да се изменишъ хубавичко. Е, ще дойдешъ ли? . . .

— Ще дойда — прошемна Иванчо, — изтравихъ съзвѣстъ си съ кръвата си слаба ржичка.

Не стурниа Иванчо прѣкъ дойде въ училището. Той се възмущаваше отъ нетърпение и любопитство. А ако учителката го е калъгала? . . . Но страховетъ му скоро се разсѣха. Измисляха го въ класа и тамъ учителката му даде върпотъ съ дрехи, като му каза:

— Ахъ, преоблѣчи се по-скоро! . . .

Райна, като дигна съ мѣка тежика котелъ, излѣ горещата вода въ коритото съ били дрехи и цялата стая се напълни съ влажна пара. Нѣкой вѣзше.

— Охъ, да не се е оуцѣли пакъ беда съ Иванчо! — помисли Райна и помисли:

— Кой е тамъ? Какво има?

— Мамо, азъ съмъ! Не ме ли позна? Вонкъ, какво ми даде учителката! Сега и азъ съмъ като другитъ деца. Тя вече не е азъ си сѣбѣ! И Иванчо радостно показваше на майка си и топлата шапка, и онѣтъ панталони, и новото плато.

Райна плѣсна съ радъ.

— Иванчо, колко хубавъ си станалъ! Не можѣ човѣкъ да те поеме, — И Райна едаа не заплаха.

— Нищо, мамо, — джуваше Иванчо. — Ти недей плаха. Азъ ще ходя на училище, добре ще се уча, а когато порастна, моржикъ ще стана.

— Какъвъ ти моржикъ! Я какъвъ си слабинѣкъ и блещенъ — лавина за моржикъ не взематъ, — усмиваша си Райна.

А нащата учебна ми каза — знеишъ ли мамо, мамо е ти добра и какъ ний ѝ обичаме, — тя каза, че презъ лѣтото ще ме заведа на морето и тамъ азъ ще стана свѣдѣтъ здравъ. Видишъ ли, какъ воничо хубаво ще бъде.

Ахъ, благодаритъ си, Сине. Зарадна не ти.

Учи се хубавичко и расти здравъ и силенъ.

Татина Комаретенко

ЧИЧО СТОЯНЪ

На 8 декемврий т. г. ще се празнува юбилей за 40 години писателска дейност на Стоянъ М. Поневъ.

Кой е Стоянъ М. Поневъ? Не воничъ дѣдъ и въпросни го знеешъ съ скѣпничното му нѣе, но неговия поведеникъ измисленото му нѣе Чичо Стоянъ, потѣкъ нѣмъ българинъ да го не знае.

Чичо Стоянъ, дѣдъ, е иднѣтъ отъ тѣхъ, които имъ обича сърдечно и свѣрливо работи за насъ. Той е сега на 63 години, но до сега е запазилъ дѣтство и отменна душа и затова той тъй хубаво може да пише за деца своитъ пѣсни и приказки.

Най-хубаво, което човѣкъ може да сторѣ презъ живота си е да заплае въ себе си воничо дѣтство, хубаво, честно и благородно. Това дава на самия него толкова много утѣха и радостъ въ живота. Това му дава да се откаже съ хората прѣсично, съ двойрвѣностъ, предъ които биватъ безсѣлѣ и злобата и несправѣта. Ето защо Чичо Стоянъ е тъй много обичанъ отъ малѣи и голѣми.

Чичо Стоянъ е написалъ много, много стихотворения за деца. Той е редакторъ и първото дѣтско вѣстникъ „Славейкъ“ презъ 1906 и 1907 г.

„Поточе“ поздравява юбиляра Чичо Стоянъ и му прѣдлага бѣдѣност и здравѣ!

„Поточе“ го поздравява и пожелава неговитъ старчески дни да минатъ спокойно и съ утѣха въ душата, че той съ своитъ хубави пѣсничеи е сподѣлъ много радости на българскитъ деца.

„Поточе“

ОВЧАРЧЕ

Свири си, свири, съ тѣнка цафара
Малко овчарче се писанъ кривахъ. —
Драго му много, че го пжджара
Днеска нарежѣтъ „пъргавъ юнакъ.“

Свириката му въ тихо говори,
Кротка полѣвка скакалъ реди:
Ехъ, да ще, майко, Богъ тъй да сторѣ
Всѣмъ овенца да ни роди

Агънца женски — все като тѣя —
Триѣтъ близнѣта — тозъ Божѣ даръ,
Че да подаркамъ стадо — сурѣ! —
Воничи да кажѣтъ: туй е овчаръ!

И вмѣсто тѣя малѣа цафара,
Лани що татко бѣ ми избрала,
Самъ да отида, майко, въ пазарѣ
И да си купѣ писанъ кавалъ!

Чичо Стоянъ

